

Daklozenopvang Sportlaan gaat geruisloos op in de omgeving

Door Anja Knoope

Sinds eind december 2018 de eerste bewoonsters hun intrek namen in het tijdelijke opvanghuis van de Kessler Stichting, gevestigd in het vroegere Juliana Kinderziekenhuis aan de Sportlaan, is op deze locatie veel gebeurd. Er verblijven inmiddels zo'n negentig voormalig dakloze mannen en vrouwen die op weg zijn naar een zelfstandig bestaan. Begin dit jaar bracht dit blad een reportage over de opening van de opvang, de positieve ontvangst van de bewoners en hun eerste indrukken. Hoe gaat het nu met ze? Hoe is het met Rachel, die haar levensverhaal vertelde? En hoe gaat het op de mannenafdeling die in maart van start ging? Anja Knoope sprak opnieuw met bewoners en begeleiders en met Marcella Haak, manager bij de Kessler Stichting. Daarnaast komt Christian Pick aan het woord, die namens de wijkvereniging deel uitmaakt van de begeleidingscommissie, en Vogelwijkbewoonster Ria Zonneveld die net als Christian dichtbij de opvang woont.

Het gaat goed met de vrouwen en mannen in de daklozenopvang! Dat is de tendens die overall te horen is, zowel bij de begeleiders en bewoners van de opvanglocatie als van omwonenden. De bewoners maken grote stappen vooruit en dat is ook te danken aan de omgeving. Zij voelen zich welkom, zowel in de Vogelwijk als in de aangrenzende Bomenbuurt.

Doorstroming

Sandhia is trajectregisseur en vanaf het begin bij de opvanglocatie betrokken. Zij schrijft samen met de vrouwen hun ondersteuningsplannen. Sandhia is enorm enthousiast en trots op de vrouwen, op hoe het met ze gaat en op wat ze al hebben bereikt. Ze somt op: „Alle vrouwen werken hard aan het verbeteren van hun situatie, zoals administratie op orde brengen, reageren op huizenaanbod, een dagbesteding of baan invullen en werken aan contacten met hun familie. Ongeveer een derde van de vrouwen die bij de start hier woonden is al doorgestroomd naar een andere woonvoorziening met meer zelfstandigheid of zelfs een eigen woning.”

Het verbaast Sandhia dat de vrouwen zo snel al toe zijn aan een volgende stap. „Eén van hen

heeft inmiddels een baan bij Albert Heijn in de Fahrenheitstraat. Dat heeft zij zelf geregeld. Zij krijgt binnenkort ook een eigen woning. Een andere vrouw is heel gelukkig met inpakwerk voor *StartKIDZ*, een project van de Kessler Stichting waarbij baby-startpakketten voor zwangere vrouwen worden samengesteld.”

Samenleven

Sandhia vertelt over het proces vanaf eind vorig jaar: „Na de opening en een paar weken rust zijn er woonregels opgesteld zoals tijden voor opstaan, etenstijden en de bezoektijden door de week en in het weekend. De vrouwen deden enorm hun best om zich hieraan te houden, maar na een paar weken ontstonden er ook onderlinge irritaties”. Dat is begrijpelijk, zegt Sandhia: „De vrouwen komen in elkaars persoonlijke ruimte, ze zitten letterlijk op elkaars lip. Ze hebben geen eigen kamer, alles moet gedeeld worden. Er is geen privacy.” Het is volgens de begeleidster een leerproces voor de vrouwen om hun irritaties met elkaar te bespreken en op te lossen. „Het is belangrijk dat ze ook hierin zelfredzaam worden. Als je op jezelf woont en je krijgt ruzie met je burens, dan ga je ook niet meteen naar de huisbaas.” Als voorbeeld noemt

Drie begeleiders van de Kessler Stichting, v.l.n.r. Carli, Dave en Chandhia

Sandhia dat de vrouwen vroegen om een corveelijst. Als antwoord kregen zij: „Als jullie dat willen, dan moet je dat zelf organiseren.” En dat gebeurde ook. Waar nodig is er natuurlijk ondersteuning in de omgang met elkaar, maar over het algemeen heerst er volgens Sandhia onderling een goede sfeer: „Ze zijn betrokken bij elkaar en houden bij de organisatie van het koken rekening met bepaalde tradities, zoals de *iftar* tijdens de Ramadan. En als er een bewoonster weggaat, worden er tranen met tuiten gehuild.”

‘Het loopt gesmeerd’

Ook Dave, coördinator bij de vrouwen, is erg tevreden over het verloop tot nu toe. Naast woonregels worden individuele afspraken gemaakt en wordt gekeken wat een ieder individueel nodig heeft. „Het loopt eigenlijk gesmeerd,” zegt hij. Dave sprak in december de hoop uit dat het project een klinkend succes

zou worden en dat na enige tijd niemand in de buurt meer zou weten dat er op de Sportlaan een daklozenopvang is. Tevreden zegt hij dat dat is uitgekomen. „Volgens mij heeft de wijk niet eens door dat we er zijn.”

Dave draagt uit dat de bewoners allemaal de competenties bezitten om hun leven vorm te geven. „Ze hebben alleen ondersteuning nodig om die weer naar boven te halen. Ieder mens maakt hierin eigen keuzes en die zijn soms anders dan die van de begeleiders. Dat betekent dat we ons eigen handelen ook ter discussie stellen. Een voorbeeld hiervan is als een vrouw haar bed niet uitkomt. Je kunt dan zeggen dat diegene lui is en de regels toepassen. Maar dat is ook de deur dichtgooien, omdat je een oordeel velt. Je kunt je ook afvragen wat de reden van dat gedrag is en erover in gesprek gaan. Hierdoor begrijp je de bewoner beter en kun je de ondersteuningsbehoefte erop afstemmen.” Moeite doen om iemand echt te leren ken-

nen en te begrijpen waar andermans gedrag vandaan komt, is belangrijk. En het werkt, zegt Dave: „De vrouwen hebben het enorm naar hun zin, werken aan hun eigen doelen en stromen snel door.”

Schouderklopje

Dit geldt ook voor Rachel¹ die begin dit jaar in dit blad haar verhaal deed. Ze heeft goed contact met haar trajectbegeleider. Dat geeft structuur en rust. Ze hebben samen een budgetplan gemaakt en ze spaart nu elke maand een vast bedrag voor als ze zelfstandig gaat wonen. Ze neemt deel aan een intensief programma voor traumabehandeling en maakt goede vorderingen. Wel blijft ze last houden van het gebrek aan privacy. Ze mist een plekje om zichzelf terug te kunnen trekken. Daarom kijkt ze er enorm naar uit om op zichzelf te gaan wonen. Dat gaat binnenkort gebeuren op een woonlocatie waar ze meer zelfstandigheid krijgt en een eigen kamer. Ze is tevreden met het resultaat: „Ik mag mezelf een schouderklopje geven.”

Mannenafdeling

Carli is coördinator op de mannenetage. De mannelijke bewoners zijn vanaf maart in kleine groepen gearriveerd. Zij vindt dat de mannen zich snel gesetteld hebben en hard werken aan hun doorstroming. Voordat ze

naar de Sportlaan verhuisden, zijn deze bewoners extra gescreend op zelfstandigheid, legt ze uit. „De lat om hier te kunnen wonen ligt voor mannen hoger dan voor de vrouwen.”

„We gaan steeds meer op in de buurt,” zegt Carli: „Het is hier echt een woonwijk. De bewoners van de opvang knappen ervan op om hier te wonen.” Onder de mannen leefde wel enige tijd de gedachte ‘wat zal de buurt van ons vinden?’ Vrouwen worden immers makkelijker geaccepteerd. Maar ook zij bleken zich in de omgeving erg welkom te voelen. Carli: „Als ze op straat lopen, worden ze begroet en dat doet hen veel. Af en toe zijn er ook discussies tussen de mannen onderling. Ze zitten in een fase van hun leven waarin niet alles lekker loopt. Maar ze letten minder op elkaar dan de vrouwen. Het is een hele kalme afdeling, ook in de avond als iedereen thuis is. Zij zijn serieus bezig hun leven weer op te bouwen.”

Contacten met de wijk

Het valt Carli op dat de buurt erg betrokken is. „Dat steeg boven alle verwachtingen uit. Er hebben zich spontaan enkele vrijwilligers aangemeld. Voor de dames is al eens een Bingo georganiseerd. Voor de mannen onderzoeken we nog wat zinvol en leuk is. Er is ook kleding langsgebracht, waar de bewoners erg blij mee zijn. Sommige mannen gaan naar de kerk en dat wordt toegejuicht, evenals het doen van een paar uur vrijwilligerswerk om verbinding te houden met het reguliere leven.”

¹ De vermelde namen van de bewoners van de opvang zijn niet hun echte namen

Piet is bijna 66 jaar geleden geboren in het Juliana Kinderziekenhuis, de voormalige bestemming van de opvang. Hij woont al sinds zijn vroege jeugd in internaten en pleeggezinnen. In zijn volwassen leven woonde hij dertig jaar in Limburg. Hij heeft ook een aantal jaren vastgezet. In december krijgt hij AOW. Als hij het haalt, want hij heeft ernstige longklachten. Er is operatief al een stukje van z'n longen verwijderd. Binnenkort moet hij opnieuw worden behandeld. Een vriendin gaat dan met hem mee. Hij woont nog maar pas in deze opvang, die hij overigens niet streng genoeg vindt: de begeleiders zijn volgens hem 'te soft', want lang niet iedereen die in de opvang woont is te vertrouwen, denkt hij. Hij komt graag in een clubhuis aan de Hoefkade en op de Haagse Markt: „Ik heb het zwarte gat al gezien en ben al een keer gereanimeerd. Ik leef met de dag.” Zijn doel is een eigen kamer te gaan bewonen. Voor hem is dat genoeg.

Ria Zonneveld

'Niks aan de hand'

Omwonenden merken eigenlijk weinig van de aanwezigheid van de opvang. Dat is ook de indruk van Ria Zonneveld, die vlakbij woont en de nieuwe bewoners weleens ontmoet bij de bushalte. Ze maakt dan vaak een praatje en merkt dat mensen graag vertellen waar ze mee bezig zijn: „Ze zeggen dat ze blij zijn met het wonen hier en een mooie kamer hebben.” Ria erkent dat het voor omwonenden een vreemde wereld is, maar dat geldt ook voor de mensen in de opvang. „In het begin had ik enkele twijfels, maar nee hoor, niks aan de hand. Ik vind het fijn dat het goed gaat en hoop dat dat zo blijft.”

Begeleidingscommissie

Namens wijkvereniging De Vogelwijk zit Christian Pick in de begeleidingscommissie, die is ingesteld om het proces van de opvang te volgen en de lijnen kort te houden. In de commissie zitten naast Christian vertegenwoordigers van de Kessler Stichting, de Politie Segbroek, de gemeente Den Haag, de winkeliersvereniging Fahrenheitstraat en het Haga Ziekenhuis. De commissie komt iedere

Ricardo woont sinds drie weken op de mannenafdeling en is 41 jaar. Hij is geboren op Curaçao en is door een dubbele hersenbloeding op 23-jarige leeftijd halfzijdig verlamd geraakt. Daarvoor werkte hij als manager in een hotel. Hij is samen met zijn moeder naar Nederland gekomen omdat de medische voorzieningen hier beter zijn. Door revalidatie leerde hij weer lopen met behulp van krukken. Buiten vervoert hij zich met een scootmobiel. Na een paar jaar zelfstandig wonen, trok hij bij zijn ziek geworden moeder in om haar te verzorgen. Nadat zij vier jaar geleden overleed, had Ricardo geen vaste woning meer. Zijn uitkering werd gestopt en hij stond op straat. Hij vindt het heel erg dat dit hem overkomen is. Hij heeft twee broers en een zus waarmee hij geen contact heeft. Wel heeft hij goed contact met zijn pleegzoon. Ricardo reist af en toe naar Zoetermeer om het graf van zijn moeder te bezoeken. Dat geeft hem troost. Daarnaast houdt hij van koken en van Antilliaanse muziek. Binnen de opvang werkt hij er hard aan om weer zelfstandig te kunnen wonen in een benedenwoning; zonder aanpassingen, want die wil hij niet. Maar zijn echte droom is over twee jaar weer naar Curaçao te verhuizen. Hij wil dan graag zijn zoon meenemen. Ricardo voelt zich vanwege zijn handicap snel afgewezen. Hij merkt ook dat mensen hun blik afwenden als ze hem zien. Het verblijf in de opvang bevalt hem goed, alleen het eten niet. Hij is blij met de begeleiding en is bezig met zoeken naar vrijwilligerswerk, liefst in een hotel, bijvoorbeeld bij ondersteuning van het management.

drie maanden bij elkaar en wisselt informatie uit over hoe het gaat.

Volgens Christian zijn er tot nu toe geen onregelmatigheden voorgevallen. „Er was één keer een straatkrantverkoper bij Albert Heijn gesignaleerd die zich ten onrechte voordeed als bewoner van de Sportlaanopvang. Dat was alles. Nu is het wel zo dat de opvang geen vaste groep bewoners heeft. De populatie wordt immers geregeld vernieuwd. Het zou dus kunnen gebeuren dat er ooit iemand komt wonen die er niet past.”

Christian Pick

Christian heeft de indruk dat de screening heel zorgvuldig gedaan wordt. „Ik hoor vooral hoe blij zij met de wijk zijn en dat ze zo veel positieve steun en hulp ervaren. Als we zo kunnen bijdragen aan hun waardigheidsgevoel, dan is dat fijn.”

Ertoe doen

Marcella Haak, ‘manager primair proces’, noemt de voorziening aan de Sportlaan geslaagd. Zij geeft de buurt een compliment, want de wijkbewoners hebben hieraan bijgedragen door het hartelijke welkom. „Het maakt veel uit of iemand met een bloemetje voor de deur staat of met een spandoek. Dan loop je anders door de buurt.” Het is volgens Marcella heel waardevol dat de bewoners vanuit de omgeving het gevoel krijgen dat ze ‘ertoe doen’. „Ik denk dat enorm onderschat wordt hoe vaak deze mensen genegeerd en buitengesloten zijn en worden.” Het simpelweg groeten en een praatje bij de bushalte noemt zij voorbeelden waarin gelijkwaardigheid en compassie doorklinkt. „Dit doet zó veel bij deze mensen!”